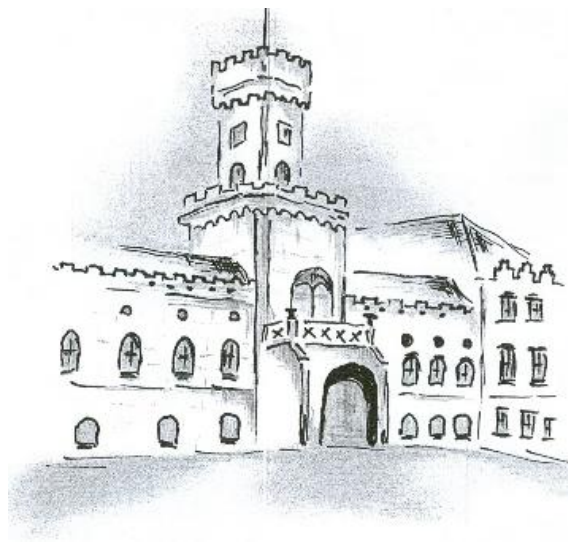

Zámecký zpravodaj

Domova pro seniory Sokolnice

IX. ročník – 5. číslo – květen

2024

Oslava 101. narozenin

Naše klientka paní Květoslava Krišpínová dne 26. dubna 2024 oslavila neskutečné 101. narozeniny. Připravili jsme pro ni oslavu s dortem, živou muzikou a spoustou gratulantů. Za obec jí přišel popřát i starosta Mgr. Libor Beránek a matrikářka Ing. Jana Brabcová.

Čarodějnický rej

I v letošním roce se v našem domově slétly čarodějnice a pořádně to tu roztočily. Klienty a klientky potěšily a rozesmály za doprovodu tahací harmoniky. Kdo chtěl mohl si s těmito krasavicemi i zatančit. Vzhledem k počasí a stavebním pracím v zámeckém parku jsme nedělali tradiční oheň. Alespoň žádná z čarodějnic nepřišla k úhoně. Každopádně naši klienti a klientky o posezení u ohně a opečený špekáček neprijdou a až nám počasí i stavaři dovolí, táborák uděláme.

A alespoň si tuto tradici krátce připomeňme. Dříve se noci ze 30. dubna na 1. května říkalo filipojakubská noc. Jedná se o lidový zvyk s pálením ohňů a vírou v čarodějnice. V 19. století byl tento zvyk zakazován jako pověrečná praktika, stejně tak nemohl probíhat během druhé světové války, kdy bylo zakázáno pálit venkovní ohně.

Dalším typickým zvykem bylo metání zapálených košťat do vzduchu a nošení jejich ohořelých částí domů pro ochranu. Kromě toho se v souvislosti s nadcházejícím prvním májem stavěla májka, uklízelo hospodářství a chlévy a umísťovaly větvičky do oken za účelem ochrany.

V dnešní době si podoba pálení čarodějnic zachovává řadu rysů pocházejících z minulosti, zároveň však došlo k řadě změn. Dříve tento zvyk měl spíše ochranný a náboženský význam. Dnes jde o zvyk společenský a zábavný. Pálení čarodějnic probíhá jak v rámci rodiny, sousedů nebo přátel, tak jako organizovaná akce. Především městské a organizované akce mívají často charakter karnevalu. Existují i komerční akce svázané s tímto zvykem jako Čarodějáles.

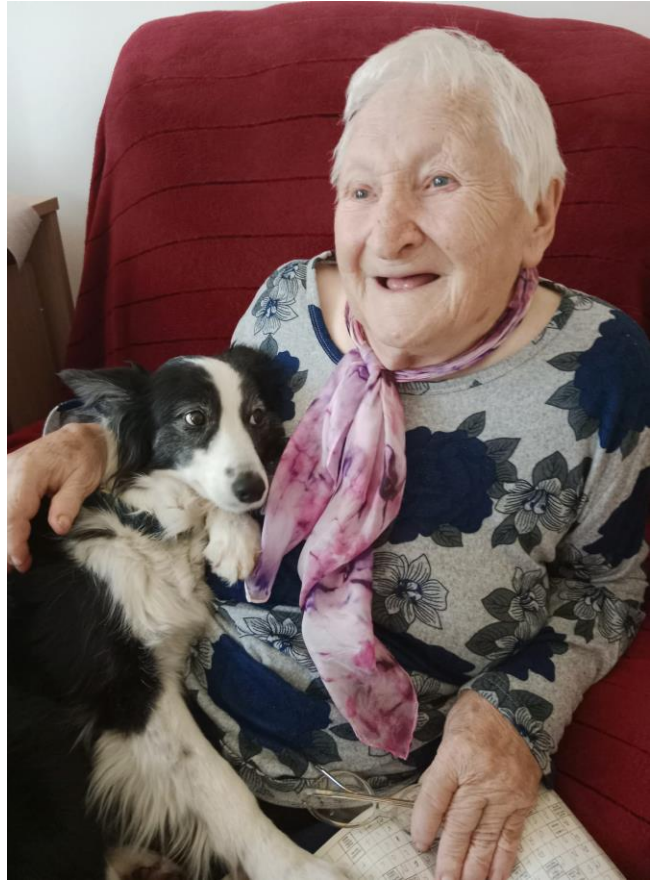
A nyní se již pojďme podívat na fotografie z letošního reje v domově.

Fotopříběh aktivit v únoru na odděleních

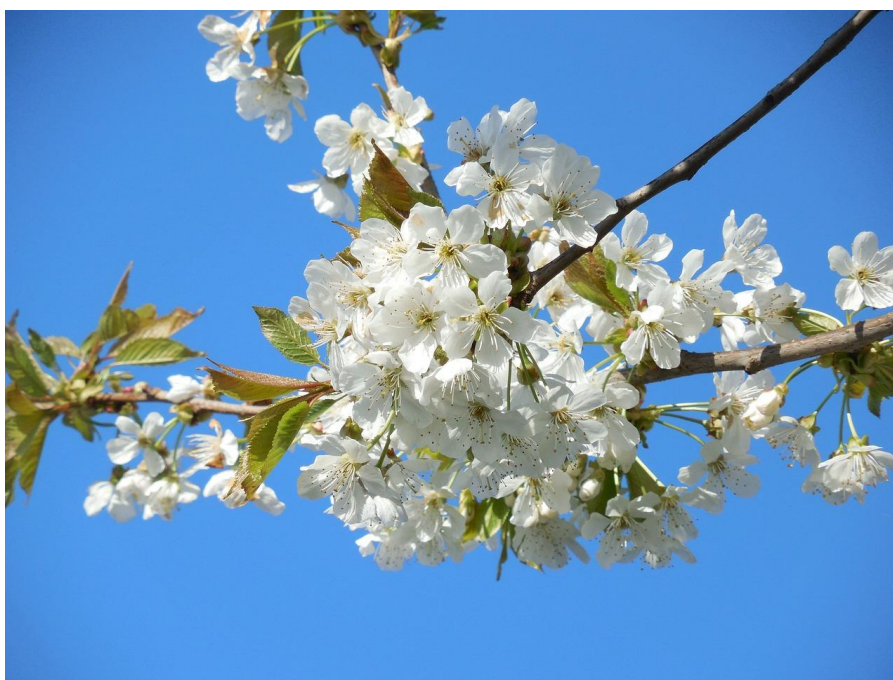

Květnové svátky

V květnu slavíme dva svátky – 1. a 8. května. Na 1. května připadá svátek práce nebo také 1. máj. Jedná se o mezinárodní svátek všech pracujících, který se v tento den slaví od roku 1890. V roce 1886 se právě 1. května uskutečnila stávka dělníků v Chicagu, kterou vyhlásil anarchistický deník *The Alarm*. Stávky se zúčastnilo několik set dělníků, kteří usilovali o lepší pracovní podmínky, o zkrácení pracovní doby na osm hodin bez ztráty peněz. O dva dny později, tedy 3. května, se uskutečnilo v Chicagu další shromáždění. Došlo ke střetu pořádkových sil s demonstranty. Při tomto střetu přišlo o život několik demonstrantů. Stávka vyústila 4. května v Haymarketův masakr. Tím je označován bombový útok na náměstí Haymarket v Chicagu na demonstraci na podporu stávkujících. Za útok bylo odsouzeno několik anarchistů k trestu smrti.

V Česku se svátek práce slavil na Střeleckém ostrově hned rok následující 1890. Největšího rozmachu se oslavy tohoto svátku dočkaly za vlády KSČ, kdy svátek práce patřil k nejdůležitějším v roce. Účast byla však kontrolována.

Nepoliticky je 1. květen neboli První máj spojen ještě s jedním svátkem. U nás má význam jako den zamilovaných. Na první máj se zamilované páry líbají pod rozkvetlou třešní. K tradicím patří také stavění májky, loučení se zimou a vítání jara.

8. květen je dnem vítězství. Na tento den připadá jedna z hlavních událostí nejen České republiky ale i Evropy – ukončení 2. světové války v roce 1945. Válka na

starém kontinentu skončila podpisem bezpodmínečné kapitulace, kterou v Remeši za německou brannou moc podepisoval generál Alfred Jodl, aby byla později v Berlíně parafována dalšími německými i spojeneckými představiteli. Do půlnoci 8. května měli Němci složit zbraně, což se ve skutečnosti nestalo.

Pražské povstání skončilo až 9. května příjezdem tanků 1. ukrajinského frontu, které se střetly se zbytky nacistických sborů, které se snažily dostat na západ do amerického zajetí. U Milína na Příbramsku se odehrály ozbrojené střety ještě 12. května, které bývají označovány za poslední větší bitvu 2. světové války v Evropě.

Válka však v květnu neskončila na východě, kde se bojovalo dále a konflikt vyvrcholil svržením dvou atomových bomb na japonská města Nagasaki a Hirošima. Japonský císař Hirohito oznámil kapitulaci 15. srpna. Podepsána byla 2. září, které je jako Den vítězství svátkem v USA.

Nabídka celodomovních aktivit v květnu

Pondělí 06.05.	KŘESŤANSKÉ SBORY	<i>od 10:00 hodin na I.A a II.C</i>
Úterý 07.05.	CANISTERAPIE	<i>od 09:00 hodin na I.C, I.D</i>
Čtvrtek 09.05.	CVIČENÍ S RADKOU	<i>od 14:00 hodin na I.B</i>
Pátek 10.05.	ZPÍVÁNKY S MIRKOU	<i>od 09:00 hodin na II. C</i>
Úterý 14.05.	CANISTERAPIE	<i>od 09:00 hodin na II.A, B, C, S</i>
Čtvrtek 16.05.	MŠ SOKOLNICE	<i>od 10:00 hodin na I.B</i>
	CVIČENÍ S RADKOU	<i>od 14:00 hodin na II.C</i>
Pátek 17. 5.	TERAPIE S KONÍKEM EMILEM	<i>od 10:00 hodin v parku</i>
Pondělí 20.5.	KŘESŤANSKÉ SBORY	<i>od 10:00 hodin na I.A a II.C</i>
Úterý 21.05.	CANISTERAPIE	<i>od 09:00 hodin na I.A, I.B</i>
Čtvrtek 23.05.	CVIČENÍ S RADKOU	<i>od 14:00 hodin na I.B</i>
Pátek 24.05.	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ – Srdce v domě od 10.00 hod. v Klentnici	
	ZPÍVÁNKY S MIRKOU	<i>od 10.00 hodin na I.B</i>
Úterý 28.05.	CANISTERAPIE	<i>od 9.00 hodin na II.A, B, C, S</i>
Středa 29.05.	VĚSTONICKÝ SEDMIBOJ	<i>od 9.00 hodin DS Věstonická</i>
Čtvrtek 30.05.	CVIČENÍ S RADKOU	<i>od 14.00 hodin na II.C</i>
Pátek 31.05.	ZPÍVÁNKY S MIRKOU	<i>od 10.00 hodin na II. C</i>

V měsíci květnu slaví své narozeniny...

Ludmila Švábenská

Jiří Sedlinský

Josef Bobrovský

Otařar Kolesík

Josef Ryšavý

Ivo Hrabec

Ludmila Schmiedová

Jiří Autrata

Marie Tinková

... a také naši zaměstnanci

Veronika Vymazalová

Markéta Šnajdrová

MVDr. Petr Nováček

Miroslava Buchtová

Marie Konečná

Vlastimil Gruml

Alena Machálková

Marie Mikulášková

Iva Kazdová

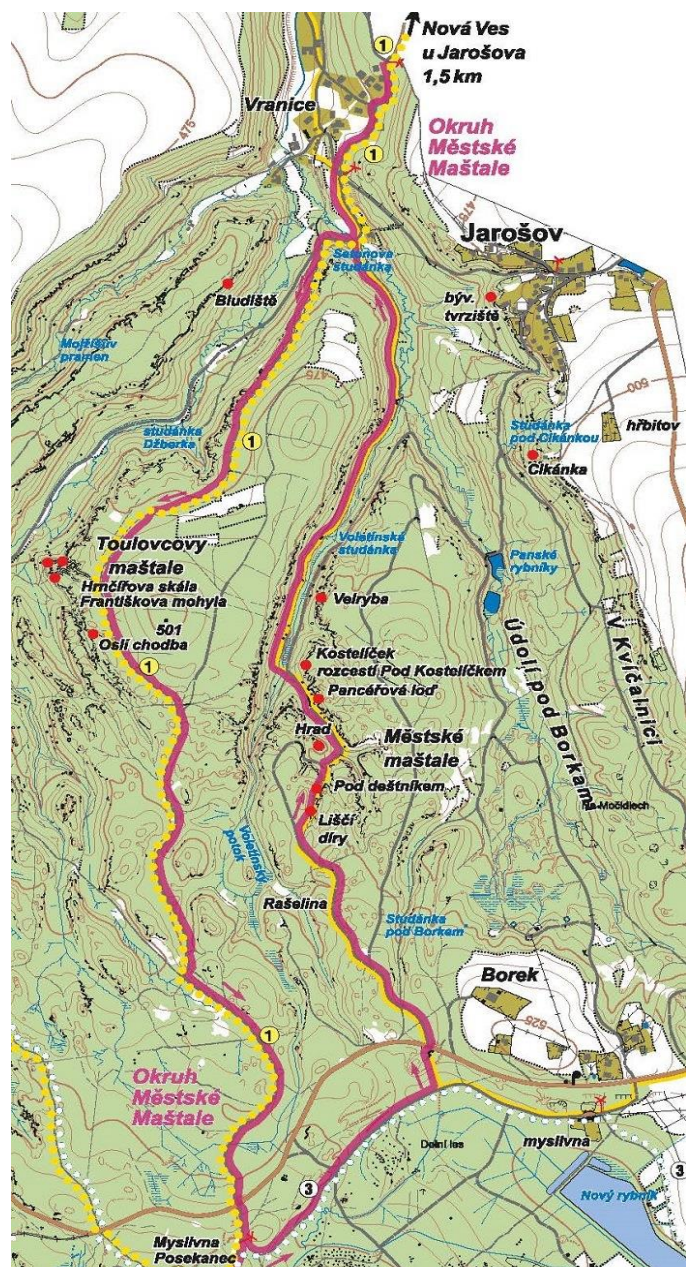
Simona Urbánková

Zuzana Knápková

Blahopřejeme!

Toulovcovy Maštale

Toulovcovy maštale jsou skalní město a součástí přírodní rezervace. Rozkládají se asi 13 km jihozápadně od města Litomyšle, mezi obcemi Proseč, Budislav a Přílukou. Oblast leží na rozhraní České tabule a Českomoravské vrchoviny. Na počátku 15. století oblast daroval rytíř Vavřinec Toulovec z Třemošné městu Litomyšli a jejímu špitálu.

Přírodní rezervace Maštale byla vyhlášena OkÚ Chrudim dne 1. prosince 1993 a OkÚ Svitavy dne 26. června 1992. Nacházela se ve dvou okresech. Dnešní rezervace má rozlohu 1083,6 hektarů. Dělí se na Toulovcovy a Městské maštale. Hlavní osu území tvoří horní tok říčky Novohradky s množstvím drobných přítoků. Nadmořská výška území je 350-550 m.n.m.

Většinu sedimentů tu tvoří glaukonitické pískovce z cenomanu. Vyskytují se tu také vzácné a chráněné rostliny a živočichové jako mlok skvrnitý, kaprad'orosty a mechy.

Soustava uzoučkých roklí vytváří skryté skalní městečko, které je protkáno systémem chodeb, jeskyní a děr se zajímavými názvy jako Kuchyně, Sklep, Myší díra nebo Zvon. Skály tvoří svrchně křídové pískovce mořského původu. Oblast je křížována turisticky značenými trasami i cyklotrasami.

Hned vedle jsou Městské maštale se skalními útvary Liščí doupe, Hrad a Deštník.

Na pískovcové skalní věži, která stojí na stráni na levém břehu Prosečského potoka u obce Zderaz směrem na Nové Hradky, stojí pískovcová socha zajíce v nadživotní velikosti. Sochu zde nechal okolo roku 1880 postavit novohradský lesmistr Knölle

na počest statečného zvířátka, které odvážným horolezeckým výkonem uniklo honícím psům.

Dnes je oblast hojně vyhledávána k aktivní rekreaci. V zájmu dalšího udržitelného rozvoje mikroregionu a jeho krásného životního prostředí vzniklo Sdružení obcí Toulouvcovy Maštale, jehož společným úsilím byly postaveny v oblasti rozhledny a síť cyklostezek.

Ke sdružení patří tyto obce: Bor u Skutče, Budislav, Hluboká, Jarošov, Leština, Nová Ves u Jarošova, Nové Hrady, Perálec, Poříčí u Litomyšle, Proseč, Přítluky, Zderaz.

Troška humoru

Přijde pán do obchodu a ptá se: „Máte ocet?“

Prodavač odpoví: „Bohužel nemáme.“ „A nějaké jiné laciné víno? Má tchýně má totiž svátek.“

Vojáci, kontrarozvědka nám hlásí, že si neměníte spodní prádlo! Tak že po nástupu si je okamžitě vyměníte! A teď vám řeknu s kým!

U soudu – obžalovaný, tak nám prozrad'te, s kým jste vykradli tu samoobsluhu? Sakra, ptám se naposledy! Obžalovaný odpoví, snad nejsem tak blbý. Copak si myslíte, že vám prásknu svého bráchu?

Občane, máte už třetí dítě a každé s jinou ženou? Jak si to vlastně představujete s placením? Ale pane soudce, já za to nic nechci, vždyť já to dělám pro potěšení!

Miláčku, slib mi, že až umřu, tak mě necháš spálit a popel rozsypeš po zahradě. No, to víš, že jo. Zvedne se vítr a mám tě zase v kuchyni!

Před písemkou říká učitel, piště čitelně a v jazyce, který jste se učili! Vietnamec se zamyslí a říká: tak jo!

Mladá žena v knihovně, prosím, kde najdu knihu o manželském štěstí? Zkuste to v oddělení pohádek!

Vtipy převyprávěl Antonín Červenka, klient oddělení II.F

Trénování paměti

Skrývačky

Najdete, která zvířata jsou skrytá ve větách?

1. K jídlu už máme všechno, musím koupit pouze brambory.
2. Dojdi k obrazu a zjistíš jeho autora.
3. Pachatel zanechal pár otisků stop i celou cigaretu.
4. Motor elektrického vláčku se zastavil.
5. Skoč Karlovi pro léky, lékárna má ještě otevřeno.
6. Nejezdi tak rychle, léká mě tvá jízda.
7. Na výletě Pavel bloudil, nemohl najít cestu z lesa.
8. Matěj nastydl, dostal pak angínu.
9. Přišel po dešti k autu a ono bylo celé od bláta.
10. Lokomotiva ranního vlaku měla poruchu.
11. Bohužel vaší stížnost nemůžeme uznat.
12. Zájemci o baroko u nás najdou mnoho památek.

Správné odpovědi: 1. zebra, 2. dikobraz, 3. opice, 4. orel, 5. kočka, 6., lelek, 7. velbloud, 8. alpaka, 9. štika, 10. varan, 11. želva, 12. okoun

Pranostiky

V pranostikách je zapotřebí doplnit jméno. Uhodnete jaké?

1. Od svatého slunce již tolik nehřeje (24. srpna).
2. O narození, vlaštovek tu více není (8. září).
3. Po svatém, čepici na uši (21. září).
4. Kolem svatého....., nové léto nastává (28. září).
5. Svatý....., všechno z polí spíchal (29. září).
6. Svatý..... zahání lidi do chýšek (4. října).
7. Po svaté.....mráz po střechách leze (15. října).
8. Na svatého, hojnost chleba i kaše (18. října).
9. Déšť na, déšť na Vánoce (16. října).

Správné odpovědi: 1. Bartoloměje, 2. Marie, 3. Matouši, 4. Václava, 5. Michal, 6. František, 7. Tereze, 8. Lukáše, 9. Havla

Arnošt Goldflam – osobnost brněnského divadla a filmu

Arnošt Goldflam se narodil 22. září 1946 v Brně, v rodině s židovskými kořeny. V roce 1971 se přihlásil ke studiu činoherní režie na JAMU, kterou úspěšně absolvoval. Během studií začal spolupracovat s Divadlem bratří Mrštíků a Divadlem na provázku. Po studiu působil v brněnských satirických divadlech Večerní Brno a Divadlo X. Koncem 70. let se stal členem Hanáckého divadla v Prostějově, které se později přesunulo do Brna a přejmenovalo se na HaDivadlo. Tam působil jako režisér, dramatik a herec. Od poloviny 80. let začal být pravidelně obsazován do menších te-

levizních a filmových rolí rázovitých postaviček.

Objevil se například ve snímcích Něžný barbar, Dědictví aneb Kurvahošigutntag, Lotrando a Zubejda, Fany, Císař a tambor. V současnosti je považován za jednoho z nejvýznamnějších českých divadelníků, je autorem více než 50 divadelních her a dramatizací například Biletářka, Návrat ztraceného syna, Písek, Ženy a panenky, Masochista. S Městskými divadly pražskými spolupracoval poprvé v roce 2008, kdy zde režíroval vlastní adaptaci Zlatých úhořů od O. Pavla. Následovala adaptace a režie povídek K. Čapka pod názvem Věštyně, vraždy a jasnovidci. Hned nato adaptace slavného románu K. Poláčka Bylo nás pět. Je také autorem úspěšných knih, v České televizi má vlastní publicistický pořad Za dveřmi je A. G., pravidelně se objevuje v různých zábavných programech, například účinkoval v Manéži Bolka Polívky.

Další filmy a seriály, kde se objevil, jsou například Otesánek, Modrý Mauritius, František je děvkař, Malostranské humoresky, Četnické humoresky, Uctívá poklona, pane Kohn, Kačenka a strašidla, Bazén, Trapasy. V nynější době režíruje divadelní hry a učí na JAMU a DAMU. Pohostinsky režíruje především v pražských a brněnských divadlech. Je podruhé ženatý, z prvního manželství má dospělou dceru. Jeho nynější manželkou je o 24 let mladší výtvarnice a scénografka Petra Goldflamová – Štětinová, se kterou má syna a dceru.

OSMISMĚRKA

L M Ň A Z A T O P O M E Z Í V O
 O A E V N R Y Ř T N A D N A M D
 K G Z T O T E M O L T Ě V S O P
 O N I A Í D A V E C N A G O R A
 S E L P V E Á G E C I N L Ě D R
 M T K É T L I K O R C C K R O L
 E Í S R C T E M O N E M A L P A
 T T A O I A Z Č O N I G P U I M
 I P V N N P O S E D T S I B H E
 K N E Z V L Á Š T N O S T M C N
 A Á C M O Á O T A R Í S A A E T
 E P Ř E Č N Í V Á N Í D L N V Á
 T K D B O H A T O S T A I M O Ř
 S O I D K R O C O M H L S O H P
 R S E P A R A C E N A K T S R H
 E N N K A R K S I J Í S A L T A

Sedí muž večer před televizí, najednou se zvedne a povídá: „Stará, oblékni se, jdu do hospody!“ Manželka s radostí odpoví: „A ty mně vezmeš s sebou?“ „Ne, ale...“

ANTAGONISTA - AROGANCE - ATLAS -
 AVANTGARDA - BOHATOST - DĚLNICE -
 DELTAPLÁN - EKIPA - HIPODROM -
 HRSTKA - INHALACE - JISKRA -
 KAPITALISTA - KARAVAN - KOČOVNICTVÍ -
 KOSMETIKA - MAGNET - MANDANT -
 MATNICE - NEDONOŠENEC - ODPAR -
 ORÁTOR - PARLAMENTÁŘ - PARTE -
 PLAMENOMET - POMEZÍ - POSED - POTAZ -
 PŘEČNÍVÁNÍ - PŘEDVĚST - REVERZ -
 RODEO - SAMOVOLNOST - SAVEC -
 SEPARACE - SKLAD - SKLIZEŇ - SODOMIE -
 SOKOL - SOMNAMBUL - STEAK -
 SVĚTLOMET - TOTEM - TRHOVEC -
 VÁLCOVNA - VAZAL - VODÁK - VOLNOST -
 ZAVLEČENÍ - ZMOCNĚNÍ - ZONACE -
 ZVLÁŠTNOST

SUDOKU

		6		3	
3	1	4		2	
		5	1	4	3
1	4	3	2		
	3		5	6	2
	6		3		

Zdroje:

- archiv DPS Sokolnice
- Pálení čarodějnic – Wikipedie (wikipedia.org)
- První máj (1. květen) – Svátek práce a svátek zamilovaných – kdy vznikl? (seznamzpravy.cz)
- 8. květen - Den vítězství | Velvyslanectví České republiky v Bruselu (gov.cz)
- Toulouvcovy maštale – Wikipedie (wikipedia.org)
- Toulouvcovy Maštale – úkryt rytíře Toulouvce – Kudy z nudy
- Arnošt Goldflam – Wikipedie (wikipedia.org)

Chcete mít svůj Zámecký zpravodaj? Pokud ano, je možné si ho zakoupit za 30 Kč. Zeptejte se svých sestřiček.

Váš Zpravodaj

Uzávěrka příštího čísla Zámeckého zpravodaje je 15.06.2024. Své příspěvky zasílejte v elektronické podobě na e-mail kubankova@domovsokolnice.cz.

Redakční rada: MVDr. Petr Nováček, Ivana Dvořáková, DiS., Věra Mrkvicová